

MOKYMŲ PROGRAMA „PSICHIKOS LIGŲ DIAGNOSTIKOS IR GYDYMO NAUJOVĖS“ (VISŲ SPECIALYBIŲ GYDYTOJAMS)

Mokymo kursai „Psichikos ligų diagnostikos ir gydymo naujovės“

Klausytojai: visų specialybių gydytojams. Vienoje grupėje – 10 klausytojų.

Trukmė: 5 d. po 8 val. per dieną. Iš viso – 40 akad. val.

Kursų turinys: 1) Kursų pristatymas. Bazinių žinių anketinė apklausa. Rezultatų aptarimas –1 (1 akad. val.); 2) Paskaitų – 5 (10 akad. val.); 3) Seminarai 5 (10 akad. val.) 4) Pratybos, klinikinių atvejų aptarimai 10 (18 akad. val.); 5) Žinių patikrinimas. Rezultatų įvertinimas ir aptarimas. Kursų apibendrinimas (1 akad. val.).

Pirmos dienos tema: Psichinės sveikatos priežiūros naujovės pasaulyje, Europos Sąjungoje, Lietuvoje. E. sveikata.

Paskaita – 2 val. Pasaulinė sveikatos organizacija skiria ypatingą dėmesį psichinei sveikatai. Parengtas 2013–2020 m. m. veiklos planas yra išsamus dokumentas, kuriame pateiktos gairės siekiant pagerinti psichinę sveikatą ir sumažinti psichikos sutrikimų keliamą naštą visuomenei. Šiame dokumente pateiktos rekomendacijos kaip siekti psichinės sveikatos rezultatų globaliai, regionuose, valstybėse, bendruomenėse, individualiai. Paskaitoje bus pateiktas Pasaulinės psichiatrijos asociacijos veiklos planas 2017–2020 m. m., kurio pagrindinis tikslas vienyti 118 šalių psichikos sveikatos organizacijas, formuoti psichinės sveikatos politiką, teikti metodologinę pagalbą. Paskaitoje bus pateikta Eurostrategija: sveikata visiems XXI a. ir pateiktas Europos Sąjungos psichinės sveikatos priežiūros, profilaktikos profilis. Paskaitoje didesnis dėmesys skiriamas Lietuvos psichinės sveikatos strategijai: stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizei, strategijos uždaviniams ir įgyvendinimo priemonėms. Paskaitoje bus pateikta pagrindinių psichinės sveikatos rodiklių ir psichinės sveikatos gerinimo kryptių analizė pasaulio, Europos Sąjungos ir Lietuvos kontekste.

Seminaras – 2 val. Seminaro metu bus atliekama naujos LR Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo redakcijos analizė: psichikos sveikatos priežiūros principai; visuomenės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos; asmens psichikos sveikatos priežiūros paslaugos; paciento psichikos būklės įvertinimas; psichikos ir elgesio sutrikimų, kuriems skirta laisvės atėmimo bausmė ar kardomasis kalinimas, asmens psichikos sveikatos priežiūros paslaugos; psichikos ir elgesio sutrikimų turinčių pacientų teisės; psichikos ir elgesio sutrikimų turinčių pacientų teisių ribojimai. Taip pat bus diskusija skirta pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimui: teisę į

sveikatos priežiūrą; teisė į informaciją; teisė atsisakyti gydymo; teisė skūstis; privataus gyvenimo neliečiamumas; pacientams padarytos žalos samprata; žalos atlyginimas.

Pratybos, klinikinio atvejo analizė – 3 val. Remiantis klinikinių atvejų analizėmis praktiškai išsiaiškinti: medicininės dokumentacijos pildymo tvarką; užtikrinimą pacientų dokumentuose esančios informacijos konfidencialumo; hospitalizuojamų psichikos ir elgesio sutrikimų turinčių pacientų informavimo tvarką; priverstinio hospitalizavimo ir priverstinio gydymo sąlygas; priverstinai hospitalizuojamo ir priverstinai gydomo psichikos ir elgesio sutrikimų turinčio paciento informavimą ir teisę; neveiksnių atitinkamoje srityje asmenų hospitalizavimo ir gydymo sąlygas; priverstinio hospitalizavimo atvejų ir priverstinio gydymo metu taikomų fizinio suvaržymo priemonių stebėseną. Pratybų metu mokomasi gerinti įgūdžius naudojant E. sveikatą.

Rekomenduojama literatūra:

1. WHO Mental Health Action Plan 2013–2020. 50 p.
https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/89966/9789241506021_eng.pdf;jsessionid=8203D357A522AA61E0712A8DDFFD7546?sequence=1
2. Action plan for implementation of the European strategy for the prevention and control of noncommunicable diseases 2012–2016. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2011 (document EUR/RC61/12,
http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0003/147729/wd12E_NCDs_111360_revision.pdf).
3. Eurostrategija: sveikata visiems XXI amžiuje. prieiga internete:
http://www.sos03.lt/Naujienos/Pasaulyje/Eurostrategija_sveikata_visiems_XXI_a.
4. Mental health Systems in the European Union Member States, Status of Mental Health in Populations and Benefits to be Expected from Investments into Mental Health, European Commission, European profile of prevention and promotion of mental health (EuroPoPP-MH), The institute of mental health, Nottingham, July, 2013.
5. World Psychiatric Association. Action Plan. 20 p.
http://cities-rise.org/wp/wp-content/uploads/2017/10/WPA-Action-Plan_2017-2020_HH2.pdf
6. LR Seimo nutarimas dėl Psichikos sveikatos strategija. 2007 m. balandžio 3 d. Nr. X-1070 Vilnius, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.295147?jfwid=fhhu5mo1q>
7. LR Psichikos sveikatos įstatymo Nr. I-924 pakeitimo įstatymas. 2019 m. sausio 11 d. Nr. XIII-1906. Vilnius. ([https://e-](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.295147?jfwid=fhhu5mo1q)

seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/47c6e7321a3411e9bd28d9a28a9e9ad9?jfwid=12hl4nattn)

8. LST EN ISO 9001: 2008 Antrinės ir tretinės stacionarinės ir ambulatorinės psichikos sveikatos paslaugos. Reg. Nr. 9000-339. 2013-07-22.
9. LR Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas. 1996 m. spalio 3 d. Nr. I-1562. Vilnius (<https://seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.31932?jfwid=q8i88m716>)
10. SAM Informacinė medžiaga apie E. sveikatą. <https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/e-sveikata/informacine-medziaga-apie-e-sveikata>
11. LR Seimo, Vyriausybės, SAM, VLK dokumentai.

Antros dienos tema. Psichikos sutrikimų klasifikacijų naujovės.

Paskaita – 2 val. Labai svarbu gerai suprasti psichikos sutrikimų klasifikacijų dinamiką, šiuolaikinius požiūrius, moksliniais tyrimais paremtą klasifikacijų struktūrą. Pasaulyje plačiausiai naudojamos Pasaulinės sveikatos organizacijos parengta Tarptautinė ligų klasifikacija TLK-10, arba Amerikos psichiatrijos asociacijos – DSM-5. Lietuvoje praktikoje naudojama TLK-10-AM, o bendradarbiaujant su užsienio šalimis, atliekant epidemiologinius, mokslinius tyrimus naudojama DSM-5. Paskaitoje pateikiami esminiai skirtumai tarp TLK-10 ir DSM-5. Didelės naujienos yra klasifikuojant vaikų ir paauglių sutrikimus, priklausomybes, schizofrenijos spektro sutrikimus ir kitus. Pavyzdžiui, DSM-5 klasifikacijoje yra atsisakyta schizofrenijos skirstymo pagal formas, kurios buvo klasifikuojamos visą šimtmetį, nes daugelis jų visai išnyko, o vyrauja paranoidinė forma. Tai rodo, kad psichikos sutrikimai keičiasi kartu su visuomene. Paskaitoje yra pateikiama naujausia TLK-11 klasifikacijos struktūra ir diagnostiniai kriterijai. Pateikiami bendrumai ir skirtumai tarp minėtų klasifikacijų. Svarbu yra pradėti studijuoti naujausią Pasaulinės sveikatos organizacijos 2019 m. patvirtintą TLK-11 klasifikaciją, kuri pasaulyje bus pradėta naudoti 2022 metais. Tam reikia kuo geriau pasiruošti.

Seminaras – 2 val. Diskusija psichozinių, afektinių, nerimo, organinių psichikos sutrikimų temomis remiantis TLK-10, TLK-11, DSM-5 klasifikacijomis. Psichikos sutrikimų kriterijų aptarimas, jų taikymas praktikoje ir moksle.

Pratybos ir klinikinių atvejų analizė – 4 val. Praktinis TLK-10, TLK-11, DSM-5 klasifikacijų taikymas. Klinikinių atvejų analizė: organinio psichikos sutrikimo, psichozinio sutrikimo, afektinio sutrikimo, nerimo sutrikimo. Svarbus yra komorbidinių būklių įvertinimas. Pratybų metu gerinami klasifikacijų taikymo įgūdžiai.

Rekomenduojama literatūra:

1. Juan E. Mizzich, Yutaka Honda, Marianne C. Kastrup. Psychiatric Diagnosis: A World Perspective. Springer-Verlag, New York, 1994, 337 p.
2. TLK-10: Tarptautinė statistinė ligų ir sveikatos problemų klasifikacija. Dešimtoji redakcija, 1992. Ženeva: PSO. 378 p.
3. TLK-10: psichikos ir elgesio sutrikimai: klinika ir diagnostika. Ženeva. PSO. 1997. Kaunas. Medicina. 290 p.
4. TLK-10-AM Sisteminių ligų sąrašas. VLK. Vilnius, 2011, 715 p.
5. ICD-10: The ICD-10 Classification of Mental and Behavioural Disorders: Diagnostic Criteria for Research. WHO. Ženeva, 1993, 249 p.
6. Robert E. Hales, Stuart C. Yudofsky, Laura Weiss Roberts. The American Psychiatric Publishing Textbook of Psychiatry DSM-5 Edition. 6th Edition, 2014. Washington etc., American Psychiatric Publishing. 1475 p.
7. The American Psychiatric Association Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders DSM-5 Edition, 2013. Washington etc., American Psychiatric Publishing. 948 p.
8. The American Psychiatric Association. Desk Reference Diagnostic Criteria from DSM-5. Washington etc., American Psychiatric Publishing. 396 p.
9. Abraham M. Nussbaum. The Pocket Guide to the DSM-5 Diagnostic Exam. 2013, Washington etc., American Psychiatric Publishing. 274 p.
10. John W. Barnhill. DSM-5 Clinical Cases. 2013, Washington etc., American Psychiatric Publishing. 372 p.
11. International Classification of Diseases 11th Revision. The global standard for diagnostic health information. <https://icd.who.int/en>
12. ICD-11: The 11th Revision of the International Classification of Diseases. <https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/EHSEMANTIC/ICD-11%3A+The+11th+Revision+of+the+International+Classification+of+Diseases>

Trečios dienos tema. Psichikos sutrikimų diagnostikos rekomendacijos.

Paskaita – 2 val. Paskaitoje yra pristatomos naujausios pagrindinių užsienio mokslo ir mokymo centrų „Mayo Clinic“ (Mayo klinika, JAV), „NICE“ (Nacionalinis sveikatos ir geriausios gydymo praktikos institutas, Didžioji Britanija) bei Kanados, Australijos ir kitų valstybių psichikos sutrikimų diagnostikos rekomendacijos. Pateikiamos dažniausių psichikos sutrikimų paplitimas ir diagnostika. Plačiau pateikiama schizofrenijos, schizoafektinio, dvipolio sutrikimo,

generalizuoto nerimo, panikos sutrikimo, organinių sutrikimų diagnostikos naujovės. Pateikiamas šių sutrikimų paplitimas, etiologija, klinikiniai, biocheminiai, genetiniai, instrumentiniai diagnostiniai kriterijai.

Seminaras – 2 val. Diskusija apie įvairios kilmės psichozių bendrumus ir skirtumus: organinės, schizofreninės, psichogeninės psichozės; apie įvairios kilmės afektinių sutrikimų ypatumus, apie nerimo sutrikimų įtaką psichozomatikai.

Pratybos ir klinikinių atvejų analizė – 4 val. Klinikinių atvejų analizė remiantis Mayo klinikų ir Nice rekomendacijomis. Praktiniai užsiėmimai įgūdžių gerinimui naudojant video medžiagą: Schizofrenijos pozityvių ir negatyvių simptomų skalę (PANSS), depresijos vertinimo skales – Hamiltono depresijos skalę (HAM-D), Montgomerio Asberg depresijos skalę (MADRS); nerimo vertinimo skalę – Hamiltono nerimo skalę (HAM-N); manijos vertinimo skalę – Young manijos skalę (YMRS) ir kt.

Rekomenduojama literatūra:

1. Donald Addington, Sabana Abidi, Iliana Garcia Orlega, William G. Honer, Zahinoor Ismail. Canadian Guidelines for the Assessment and Diagnosis of Patients with Schizophrenia Spectrum and Other Psychotic Disorders. Can J Psychiatry. 2017 Sep; 62(9): 594-603. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5593247/>
2. Elizabeth Kuipers et al. Psychosis and Schizophrenia in Adults. The NICE Guideline on Treatment and Management. 658 p. <https://www.nice.org.uk/guidance/cg178/evidence/full-guideline-490503565>
3. John S. McIntyre et al. Practice Guideline for the Treatment of Patients With Schizophrenia, Second edition. American Psychiatric Association. 184 p. https://psychiatryonline.org/pb/assets/raw/sitewide/practice_guidelines/guidelines/schizophrenia.pdf
4. Mayo Clinic guidance. Schizophrenia. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/schizophrenia/diagnosis-treatment/drc-20354449>
5. Cherrie Galletly et al. Royal Australian and New Zealand College of Psychiatrists clinical practice guidelines for the management of schizophrenia and related disorders. https://www.ranzcp.org/files/resources/college_statements/clinician/cpg/cpg_clinician_full_schizophrenia-pdf.aspx
6. McDade EM, et al. Mild cognitive impairment: Epidemiology, pathology, and clinical assessment. <https://www.uptodate.com/contents/search>
7. Mayo Clinic guidance. Schizoaffective disorder. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/schizoaffective-disorder/symptoms-causes/syc-20354504>

8. NICE guidance: Bipolar disorder: assessment and management.
<https://www.nice.org.uk/guidance/cg185/chapter/Introduction>
9. The Nice Guideline on the Assessment and Management of Bipolar Disorder in Adults, Children and Young People in Primary and Secondary Care. 2018. 390 p.
<https://www.nice.org.uk/guidance/cg185/evidence/full-guideline-pdf-4840895629>
10. Mayo Clinic guidance: Bipolar Disorder. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/bipolar-disorder/symptoms-causes/syc-20355955>
11. Mayo Clinic guidance: Depression (Major Depressive Disorder)
<https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/depression/symptoms-causes/syc-20356007>
12. NICE guidance: Depression in Adults: recognition and management. 2018.
<https://www.nice.org.uk/guidance/CG90>
13. NICE guidance: Generalised anxiety and panic disorder: in adults: management. 2018.
<https://www.nice.org.uk/guidance/cg113>
14. Common Mental Health Disorder: The Nice Guideline on Identification and Pathways to Care. 312 p. <https://www.nice.org.uk/guidance/cg123/evidence/cg123-common-mental-health-disorders-full-guideline3>
15. Robertas Bunevičius. Hamiltono depresijos vertinimo skalės aprašymas. Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija. 2010, T. 13, Nr. 2. P. 152-154. http://biological-psychiatry.eu/wp-content/uploads/2014/06/BPP2010_2_instrumentuote.pdf
16. Montgomery-Asberg Depression Rating Scale. <https://psychology-tools.com/test/montgomery-asberg-depression-rating-scale>
17. Teresė Kaminskaitė, Robertas Bunevičius. Hamiltono nerimo skalė ir jos naudojimo galimybės, Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija, http://biological-psychiatry.eu/wp-content/uploads/2014/06/2009_instrumentuote.pdf
18. Young Mania Rating Scale (YMRS). <https://dcf.psychiatry.ufl.edu/files/2011/05/Young-Mania-Rating-Scale-Measure-with-background.pdf>
19. Young Mania Rating Scale. <https://psychology-tools.com/test/young-mania-rating-scale>
20. Mark G. A. Opter, Christian Yavorsky, David G. Daniel. Positive and Negative Syndrome Scale (PANSS) Training. Innovations in Clinical Neuroscience. 2017, T. 14(11-12): 77–81. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5788255/>

Ketvirtos dienos tema. Naujausios psichikos sutrikimų psichofarmakologinio gydymo rekomendacijos.

Paskaita – 2 val. Kiekvienais metais tūkstančiai klinikinės psichofarmakologijos mokslinių studijų yra paskelbiami moksliniuose žurnaluose, leidžiami psichofarmakologijos vadovėliai, pateikiamos rekomendacijos. Vis nauji atradimai neuromokslų srityje leidžia geriau suprasti smegenų struktūrą, fiziologiją. Neuromediatorių sistemos pasipildo naujomis medžiagomis, receptoriais, mechanizmais. Paskaitoje pateikiamos naujausios psichofarmakologinio gydymo rekomendacijos gydant psichikos sutrikimus. Kalbant apie schizofrenijos ir kitų psichozių gydymą pateikiama antipsichozinių vaistų klasifikacija, efektyvumą, pasirinkimo principus, minimalias ir maksimalias vaistų dozes, ekvivalentines vaistų dozes, ypač didelių dozių skyrimo principus, antipsichozinių vaistų derinius, profilaktiką antipsichoziniais vaistais esant pirmam psichozės epizodui, esant pasikartojančiom psichozėm, antipsichozinių vaistų nutraukimo rekomendacijos. Pateikiama naujausia informacija apie negatyvių simptomų gydymą. Palyginama Depo antipsichozinių vaistų farmakokinetiką. Daug diskusijų kelia Dvipolio afektinio sutrikimo diagnostika ir gydymas, nes klinikos kaita lemia psichofarmakologinių vaistų derinimo principų gero išmanymo: ūmios manijos metu – normotimikų ir antipsichozinių vaistų vartojimo algoritmai, dvipolinės depresijos gydymo normotimikais ir antidepresantais taktika, mišraus afektinio sutrikimo gydymo, dvipolio afektinio sutrikimo profilaktikos naujienų žinojimas yra labai svarbus siekiant paciento sveikatos. Depresijos ir nerimo gydymas kelia daug diskusijų tarp specialistų ir visuomenėje. Sėkmingiausia taktika būna skiriant psichoterapinį ir psichofarmakologinį gydymą. Antidepresantų klasifikacija, skyrimo pasirinkimas, gydymo pradžia, efektyvumas, vaistų sąveika, gydymo trukmė, minimalių ir maksimalių vaistų dozių skyrimas, pirminės ir pasikartojančios depresijos gydymas, užsitęsios depresijos gydymas. Pateikiama naujausia informacija apie Ketamino naudojimą sunkių depresijų ir savižudybio elgesio gydymui.

Seminaras – 2 val. Diskusija apie pirmo bei pasikartojančių psichozinių epizodų, afektinių ir nerimo sutrikimų gydymo algoritmus. Nice ir Mayo klinikos rekomendacijas dėl schizofrenijos, dvipolio afektinio sutrikimo, depresijų psichofarmakologinio gydymo, katatoninio sindromo gydymo taktikos ir efektyvumo aptarimas.

Pratybos ir klinikinių atvejų analizė – 4 val. Remiantis klinikinių atvejų analize įvertinti antipsichozinių, antidepresantų, normotimikų efektyvumą, šalutinius reiškinius (ekstrapiramidinius simptomus, hiperprolaktinemiją, QT tarpo pasikeitimus, AKS svyravimus, svorio augimą, hiponatremiją, seksualines disfunkcijas, tromboembolijos ir kitus), vaistų skyrimo algoritmus, dozių didinimo, vaisto keitimo principus. Vaistų skyrimo remiantis genetiniais tyrimais praktinės naudos aptarimas.

Rekomenduojama literatūra:

1. Šiurkutė A. Klinikinės psichofarmakoterapijos pagrindai. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2018.
2. David M. Taylor, Thomas R. E. Barnes, Allan H. Young. The Maudsley Prescribing Guidelines in Psychiatry. 13th Edition. Wiley. 2018, 873 p.
3. Gari Remington, Donald Addington, William Honer, Zahinoor Ismail, Thomas Readler, Michael Teehan. Guidelance for the Pharmacotherapy of Schizophrenia in Adults. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5593252/>
4. Mayo Clinic guidance. Schizophrenia. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/schizophrenia/diagnosis-treatment/drc-20354449>
5. NICE guidance. The use of newer (atypical) antipsychotic drugs for the treatment of schizophrenia. <https://www.gpnotebook.co.uk/simplepage.cfm?ID=x20020610222840021840>
6. Hertfordshire Partnership. Guidelines on Choice and Selection of Antipsychotics for the Management of Psychosis and Schizophrenia in Adults. <https://www.hpft.nhs.uk/media/3350/final-guidance-on-choice-and-selection-of-antipsychotics-in-management-of-psychosis-and-schizophrenia-dec-2016-amended-nov-18-docx.pdf>
7. Cherrie Galletly et al. Royal Australian and New Zealand College of Psychiatrists clinical practice guidelines for the management of schizophrenia and related disorders. https://www.ranzcp.org/files/resources/college_statements/clinician/cpg/cpg_clinician_full_schizophrenia-pdf.aspx
8. NICE guidance: Bipolar disorder: assessment and management. <https://www.nice.org.uk/guidance/cg185/chapter/Introduction>
9. Mayo Clinic guidance: Bipolar Disorder. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/bipolar-disorder/symptoms-causes/syc-20355955>
10. Mayo Clinic guidance: Depression (Major Depressive Disorder). <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/depression/symptoms-causes/syc-20356007>
11. NICE guidance: Depression in Adults: recognition and management. 2018. <https://www.nice.org.uk/guidance/CG90>
12. Royal Collegues of Psychiatrist. Statement on ketamine to treat depression. 2017. https://www.rcpsych.ac.uk/docs/default-source/about-us/who-we-are/ectcommittee-ketamine-to-treat-depression-statement-feb17.pdf?sfvrsn=db4e7a95_2

13. Mayo Clinic. Ketamine: Exploring continuation-phase treatment for depression.

<https://www.mayoclinic.org/medical-professionals/psychiatry-psychology/news/ketamine-exploring-continuation-phase-treatment-for-depression/mac-20430307>

Penktos dienos tema. Psichikos sutrikimų biologinio gydymo bei psichosocialinės reabilitacijos rekomendacijos.

Paskaita – 2 val. Biologiniai gydymo metodai yra labai svarbūs modernioje psichikos sveikatos priežiūros sistemoje. Pasaulyje kiekvienais metais vyksta technologijų tobulinimas, naujų gydymo galimybių pasiūlymai. Paskaitoje pateikiamos naujausios pagrindinių mokslo ir mokymo centrų (Mayo klinikos, Nice ir kt.) gydymo biologiniais metodais rekomendacijos. Naujausi moksliniai tyrimai rodo Elektroimpulsinės terapijos (EIT) saugumą ir efektyvumą gydant afektinius sutrikimus, katatoniją, ažitaciją ir agresiją, o taip pat depresijas nėštumo metu, esant blogam vaistų toleravimui, profilaktiškai. Pateikiami gydymo efektyvumo įrodymai, galima rizika, nepageidaujamos reakcijos, saugumo priemonės. Aptariamas Elektroimpulsinės terapijos metodo taikymas stacionaruose, ambulatoriškai ir profilaktiniam gydymui. Kitas s labai populiarėjantis gydymo metodas – Transkranijinė magnetinė stimuliacija (TMS). Pasaulyje plečiasi šio gydymo metodo pritaikymas: depresijų, obsesinio kompulsinio sutrikimo gydymui, migrenai ir kt. Šio metodo efektyvumui didinti pradėta taikyti navigacija, tikslu nukreipti impulsą į konkrečias smegenų zonas. Paskaitoje pateikiama moksliniais tyrimais pagrįsta TMS efektyvumo analizė. Atnaujinamos ir plečiamos žinios apie šviesos poveikį psichikai. Šviesos terapijos (ŠT) metodai efektyviai gydo sezoninius depresinius sutrikimus, sezonines bulimijas, mieguistumą, gerina kognityvinius sutrikimus. Šviesos terapijos metodų įvairovė (šviesos terapijos kambariai, lempos, akiniai ir kt.) leidžia pacientams gydytis ne tik stacionare, bet ir ambulatoriškai. Nervus Vagus stimuliacija (NVS) – dar vienas biologinio gydymo metodas. Jis bus pradėtas taikyti Lietuvoje 2020 metais. Šiuo metodu anksčiau buvo pradėta gydyti epilepsija, o pastaraisiais metais NVS vis plačiau taikoma rezistentiškom depresijom, panikos atakom, obsesiniam kompulsiniam sutrikimui ir kitiems sutrikimams. Šis invazinis gydymo metodas teikia vilties, kad daugelis pacientų gaus labai efektyvią pagalbą. Paskaitoje pateikiamos rekomendacijos remiantis pastarųjų metų moksliniais tyrimais.

Seminaras – 2 val. Diskusija apie biologinių gydymo metodų taikymą Lietuvoje. Pateikiami Vilniaus m. Psichikos sveikatos centro Elektroimpulsinės terapijos, Transkranijinės magnetinės stimuliacijos, Šviesos terapijos algoritmai. Atliekama detali užsienio mokslininkų rekomendacijų analizė.

Pratybos ir klinikinių atvejų analizė – 3 val. Praktiškai stebima arba naudojant video medžiagą, internetines prieigas mokomasi Elektroimpulsinės terapijos, Transkranijinės terapijos, Šviesos terapijos, Nervus Vagus stimuliacijos procedūrų. Remiantis asmenine praktine patirtimi aptariamas biologinių gydymo metodų taikymo poreikis Lietuvoje. Taip pat dalis pratybų skiriama psichosocialinės reabilitacijos metodams ir jų efektyvumui integruojant pacientus į visuomenę.

Rekomenduojama literatūra.

1. Mayo Clinic guidance. Electroconvulsive therapy. <https://www.mayoclinic.org/tests-procedures/electroconvulsive-therapy/about/pac-20393894>
2. Modern Electroconvulsive Therapy. <https://www.youtube.com/watch?v=9L2-B-aluCE>
3. NICE guidance. Electroconvulsive therapy. <https://www.nice.org.uk/Guidance/ta59>
4. I. Veniūtė-Rausch, V. Danilevičiūtė, A. Navickas. Gydymas elektroimpulsine terapija. http://www.neuroseminarai.lt/wp-content/uploads/2017/02/Neuro_2012_Nr1_025-032.pdf
5. Nussbaumer-Streit B, Forneris CA, Morgan LC, Van Noord MG, Gaynes BN, Greenblatt A, Wipplinger J, Lux LJ, Winkler D, Gartlehner G. Light therapy for prevention of winter depression. 18 March 2019. (https://www.cochrane.org/CD011269/DEPRESSN_light-therapy-prevention-winter-depression)
6. Nicole Praschak-Rieder, Matthäus Willeit. Treatment of seasonal affective disorders. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3181778/>
7. Mayo Clinic guidance. Light therapy. <https://www.mayoclinic.org/tests-procedures/light-therapy/about/pac-20384604>
8. NICE recommendations. Treatment of Seasonal affective disorder (SAD). <https://www.nhs.uk/conditions/seasonal-affective-disorder-sad/treatment/>
9. Vytautas Raškauskas, Virginija Karalienė. Šviesos terapijos taikymo psichiatrijoje galimybės. Sveikatos mokslai. 2011, Vol. 21, No. 2, p. 14–18. <https://www.karpol.lt/info/2011SM2.pdf>
10. NICE recommendations. Guidance on the use of electroconvulsive therapy. <https://www.nice.org.uk/Guidance/ta59>
11. NICE recommendations. Repetitive transcranial magnetic stimulation for depression. <https://www.nice.org.uk/guidance/ipg542>
12. Fitzgerald PB, Daskalakis ZJ. A practical guide to the use of repetitive transcranial magnetic stimulation in the treatment of depression. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22037123>

13. Mayo Clinic guidance. Transcranial magnetic stimulation.
<https://www.mayoclinic.org/tests-procedures/transcranial-magnetic-stimulation/about/pac-20384625>
14. Robert H. Howland. Vagus Nerve Stimulation.
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4017164/>
15. Mayo Clinic guidance. Vagus Nerve Stimulation. <https://www.mayoclinic.org/tests-procedures/vagus-nerve-stimulation/about/pac-20384565>
16. NICE guidance. Vagus Nerve Stimulation for treatment-resistant depression.
<https://www.nice.org.uk/guidance/IPG330>
17. Farkas, Marianne, and William A. Anthony. „Psychiatric rehabilitation interventions: A review.“ *International Review of Psychiatry* 22, no. 2 (2010): 114-129.
18. Mikutavičienė, Inga, and Jūratė Guščinskienė. „Social Health Dimension of People With Mental Disabilities: Reflections on Social Policy“ *Health Sciences* 22, no. 1 (80) (2012): 39-48.